

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Βηρυτός, 22 Απριλίου 2024

**ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΕΥ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ**

Γενικά

Λαμβάνοντας υπόψη τα βασικά χαρακτηριστικά της λιβανικής αγοράς στους εν θέματι κλάδους, όπως και το γεγονός ότι ο Λίβανος, κυρίως μέσω του ιδιωτικού του τομέα, τα τελευταία χρόνια, παρά την συστημική κρίση που μαστίζει τη χώρα και ακριβώς ως αποτέλεσμα αντιμετώπισης αυτής, εργάζεται εντατικά σε τομείς, όπως η φιλοξενία, η εστίαση, τα τρόφιμα, ο αγροτικός τομέας και η καλλιέργεια αγροτοδιατροφικών προϊόντων, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού έδωσε εξαρχής βαρύτητα, στην κατάλληλη παρουσίαση, ανάδειξη και προβολή των ανωτέρω κλάδων εκατέρωθεν σε Ελλάδα και Λίβανο.

Τακτική ενημέρωση Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού για τις τρέχουσες εξελίξεις στον κλάδο τροφίμων και ποτών στον Λίβανο

Το Γραφείο φροντίζει να επικοινωνεί τακτικά, στις υπηρεσίες μας και στο ελληνικό οικοσύστημα του ξενοδοχειακού κλάδου καθώς και του κλάδου των τροφίμων και ποτών, στοχευμένη πληροφόρηση για τους ανωτέρω τομείς, μέσω ενημερωτικών δελτίων, αναρτήσεων και εγγράφων, για όλες τις σημαντικές αλλαγές, βήματα και πρωτοβουλίες, που λαμβάνονται σε θεσμικό/κλαδικό/επιχειρηματικό επίπεδο στον Λίβανο, καθώς και για τις εξελίξεις στον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα.

Στοχευμένες δράσεις Γραφείου για την προβολή του ελληνικού οικοσυστήματος στον Λίβανο

A. Με την ευκαιρία διεξαγωγής της διεθνούς κλαδικής έκθεσης στη Βηρυτό **HORECA 2024 (Hospitality, Restaurant-Café services, 16-19/04/2024)**, το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού παρακολούθησε και συμμετείχε πλήρως στην ανωτέρω διεθνή έκθεση φιλοξενίας, τροφοδοσίας, εξοπλισμού ξενοδοχείων και μονάδων μαζικής εστίασης, η οποία είναι και η μοναδική, που διεξάγεται στον Λίβανο, καλύπτοντας πέραν των ανωτέρω πεδίων, το ευρύτερο φάσμα προϊόντων του κλάδου τροφίμων και ποτών.

Αναλυτικότερα, η 28^η έκδοση της διεθνούς κλαδικής έκθεσης Horeca στον Λίβανο άνοιξε τις πύλες της στις 16 τ.μ. και ολοκληρώθηκε στις 19. Η διοργανώτρια εταιρία ονομάζεται Hospitality Services, είναι ιδιωτική (στον Λίβανο, όπως έχουμε επισημάνει αρκετές φορές, δεν υφίσταται επίσημος κρατικός φορέας διοργάνωσης διεθνών εκθέσεων και εμπορικών εκδηλώσεων, όπως συνηθίζεται στην Ευρώπη) και εγκαινίασε την HORECA Lebanon το 1994. Εξάλλου, το Γραφείο μας υπενθυμίζει πάντα ότι ο ιδιωτικός τομέας του Λιβάνου παραμένει «όρθιος», παρά την βαθύτατη πολιτική και οικονομική κρίση που έχει πλήξει τη χώρα.

Η τετραήμερη έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Seaside Arena, σε μεγάλο εταιρικό χώρο που φιλοξενεί εμπορικά δρώμενα, έκτασης **7.000 τ.μ.** (ακριβώς διπλάσια έκταση σε σχέση με την περυσινή έκδοση της έκθεσης), στο παραλιακό τμήμα της λιβανικής πρωτεύουσας, από τις 3μμ

έως τις 9μμ όλες τις ημέρες διεξαγωγής της έκθεσης, ενώ φιλοξένησε περισσότερους από **200** εκθέτες σε όλους τους τομείς, που σχετίζονται με τη φιλοξενία και την εστίαση (50 επιπλέον σε σχέση και πάλι με το 2023). Το εισιτήριο εισόδου ήταν 20 δολάρια ΗΠΑ για τους μη επαγγελματίες επισκέπτες του χώρου. Το ωράριο λειτουργίας των εμπορικών εκθέσεων στον Λίβανο είναι κατά κανόνα το ανωτέρω, ώστε να λειτουργεί ελκυστικά για όλους τους επισκέπτες.

Σε τρεις ειδικά διαμορφωμένους χώρους (Horeca theater, Horeca stage και Horeca talks) λάμβαναν χώρα συνεχώς, και τις τέσσερις ημέρες της έκθεσης, εργαστήρια, ζωντανές επιδείξεις μαγειρικής και μιξολογίας, αντίστοιχοι διαγωνισμοί με γνωστούς Λιβανέζους και Γάλλους μαγείρους, μπαρίστες, ειδικούς καφέ και κριτές του κλάδου από την ευρύτερη περιοχή MENA. Ακόμη, υπήρχαν αρκετά περίπτερα ιταλικών και γαλλικών εταιριών τροφίμων ενώ ξεχωριστή θέση καταλάμβαναν περίπτερα οργανισμών, όπως του USAID (και των ειδικών προγραμμάτων που υποστηρίζει στον Λίβανο, για την ανάπτυξη της υπαίθρου και την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας στον αγροδιατροφικό τομέα, του Lebanon Agrifood Innovation Cluster). Η διοργάνωση έλαβε χώρα με την ευγενική χορηγία μεγάλων λιβανικών εταιριών, όπως η Middle East Airlines και πολυεθνικών, όπως το Intercontinental Beirut Phoenicia Hotel και με την υποστήριξη όλων των λιβανικών θεσμικών και κλαδικών φορέων στον χώρο της βιομηχανίας, του τουρισμού, των τροφίμων και ποτών κ.ά., καθώς και του κλαδικού τύπου. *Τα εγκαίνια της έκθεσης πραγματοποιήσαν από κοινού οι Υπηρεσιακοί Υπουργοί Τουρισμού και Βιομηχανίας, κ.κ. Waleed Nassar και Georges Bouchikian.*

Οι διοργανωτές εκτιμούν ήδη ότι η έκθεση, σε συνέχεια της επανάληψής της το 2023 (μετά από διακοπή της τα προηγούμενα έτη, λόγω της πανδημίας και της οικονομικής κρίσης), συγκέντρωσε περισσότερους από **20.000 εμπορικούς επισκέπτες** (το 2023 είχε συγκεντρώσει 12.000). Η εμπορική εκδήλωση με σύνθημα “Embrace the Pace of Hospitality” μεταμορφώθηκε σε ζωτική πύλη για τους ηγέτες των εμπλεκόμενων κλάδων, τη δικτύωσή τους και τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης, πραγματοποιήθηκαν εκατοντάδες επιχειρηματικές συναντήσεις. Συγκεντρώνοντας διεθνείς σεφ και εμπειρογνώμονες, mixologists, εστιάτορες, παραγωγούς, διανομείς και σημαντικά τοπικά στελέχη από τους χώρους τροφίμων-ποτών-τροφοδοσίας-εστίασης-φιλοξενίας, η έκθεση επέτρεψε την ανάδειξη καινοτομιών και την ανακάλυψη νέων γεύσεων, που εξάγονται ή εισάγονται. Τέλος, ακολουθώντας τις σύγχρονες απαιτήσεις, η Horeca Lebanon παρείχε πλατφόρμα δικτύωσης και διασύνδεσης για τους επαγγελματίες της φιλοξενίας, πέτυχε να παρουσιάσει τα προϊόντα/υπηρεσίες περισσότερων από **200+** εμπορικών σημάτων και περιλάμβανε πολύ μεγάλο αριθμό σεμιναρίων/εργαστηρίων/ειδικών παρουσιάσεων **(58)**, όπως το Hospitality Salon Culinaire and Masterclasses, τον Junior Chef Competition, τους Lebanese Barista/Batenders/Moktails Competitions and Masterclasses και τις Horeca Innovations, όπου οι ειδήμονες των σχετικών κλάδων παρουσίασαν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες και ανέλυσαν τη νέα επιχειρηματική πραγματικότητα, που αναφύεται στον χώρο της εστίασης και των τροφίμων-ποτών. **Μάλιστα, στο πλαίσιο των τελευταίων, μετείχε ο βραβευμένος Έλληνας mixologist Νίκος Γινάργυρος (Greek World Class 2021), ο οποίος ταξίδεψε με ειδική πρόσκληση από τη διοργανώτρια εταιρία της έκθεσης, για τους σκοπούς της οποίας παρέμεινε στη Βηρυτό και τις 4 ημέρες διεξαγωγής της, παρέδωσε ειδικό σεμινάριο για τη διαδικασία ανθράκωσης των αφρώδη οίνων και των ποτών και μετείχε ως κριτής σε σειρά διαγωνισμών της έκθεσης.** Το Γραφείο μας είχε συνάντηση εργασίας μαζί του, ενώ και η Πρόεδρος της Οινολογικής Ένωσης Λιβάνου, Κα Micheline Touma, τον συνάντησε, κατόπιν προτροπής μας, καλώντας τον ξανά στον Λίβανο σε ενδεχόμενη μελλοντική συνεργασία.

Τέλος, δεν έλειπε η παρουσία των εμβληματικότερων και πλέον καταξιωμένων οινοποιείων της χώρας (Ksara, St Thomas, Adyar (εταιρία παραγωγής μοναστηριακών οίνων που συνεργάζεται με 18 μοναστήρια και έχει σχεδόν αποκλειστική εξαγωγική δραστηριότητα με Έλληνα επικεφαλής στο τεχνικό σκέλος της οινοποιίας), Kefraya, La Touba, η τελευταία είναι και η μοναδική εταιρία παραγωγής αφρώδη οίνων με γαλλική μέθοδο), ενώ με ενιαίο περίπτερο εκπροσώπησης 24 οινοποιείων συμμετείχε η Οινολογική Ένωση Λιβάνου (Union Vinicole du Liban). Σε επίπεδο εθνικών περιπτέρων και διεθνών θεσμικών φορέων/ιδρυμάτων συμμετείχαν η Ιταλία, η Ινδονησία και η CCI (Ένωση Επιμελητηρίων Εμπορίου και Βιομηχανίας Γαλλίας) στον Λίβανο. Ακόμη με περίπτερα μετείχαν αρκετοί πανεπιστημιακοί οργανισμοί από τον χώρο του τουρισμού και της φιλοξενίας (the Lebanese American University, le Cordon Bleu Liban, the Lebanese University-Faculty of Tourism and Hospitality, the Sagesse University, the University of Balamand).

Θεσμική και επιχειρηματική δικτύωση Γραφείου

✓ Η υπογράφουσα συμμετείχε, σε δώρη παρουσίαση και συζήτηση για τις προοπτικές του τουρισμού της χώρας, το απόγευμα της 16/4, την οποία διεξήγαγαν ο Λιβάνιος Υπουργός Τουρισμού, κ. Waleed Nassar, ο εμπορικός Διευθυντής του λιβανικού εθνικού αερομεταφορέα Middle East Airlines, κ. Marwan Haber και οι Πρόεδροι των ακόλουθων κύριων λιβανικών συνδέσμων: Ταξιδιωτικών και Τουριστικών Πρακτόρων, Τουρισμού και Ξενοδοχείων, Καταλυμάτων και Ιδιοκτητών κέντρων εστίασης και ψυχαγωγίας. Όλοι οι ομιλητές δήλωσαν συγκρατημένη αισιοδοξία για το μέλλον του τουρισμού στον Λίβανο για το β' εξάμηνο του τρέχοντος έτους, παρά τη δύσκολη συγκυρία των πολεμικών συρράξεων στην ευρύτερη περιοχή ενώ θεωρούν ότι η διασπορά του Λιβάνου θα επισκεφθεί τη χώρα κανονικά το καλοκαίρι. Οι επισκέπτες αυτοί, σύμφωνα με τα ίδια τα λόγια του Λιβάνιου Υπουργού Τουρισμού, καταμετρώνται κανονικά ως ξένοι τουρίστες. Ακόμη, η υπογράφουσα πραγματοποίησε συναντήσεις επιχειρηματικής δικτύωσης με:

- τον Πρόεδρο του Επιμελητηρίου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Γεωργίας Βηρυτού και Όρους Λιβάνου, κ. Mohamad Choucair,
- τον Πρόεδρο της Ένωσης Λιβανίων Βιομηχάνων, κ. Salim Zeenni,
- τον Πρόεδρο του εθνικού Ινστιτούτου Αμπέλου και Όινου, κ. Zafer Chaoui και την Πρόεδρο της Οινολογικής Ένωσης Λιβάνου, Κα Micheline Touma,
- τον Πρόεδρο της Ένωσης Δικαιοχρησίας Λιβάνου (Lebanese Franchise Association), κ. Yahya Kassaa,
- αξιωματούχους των Υπουργείων Γεωργίας και Βιομηχανίας,
- διευθυντικά στελέχη της κυριότερης τεχνολογικής εταιρίας του Λιβάνου, Berytech (με την οποία διατηρούμε αγαστή συνεργασία), η οποία είχε ένα από τα μεγαλύτερα περίπτερα στην έκθεση, καθώς διαχειρίζεται τα περισσότερα προγράμματα παραγωγής αγροδιατροφικών προϊόντων στον Λίβανο και
- τους επιχειρησιακούς διευθυντές σημαντικών λιβανικών εταιριών (U-Food Sarl, Sweet Zone Sarl) που εισάγουν με μεγάλη επιτυχία επώνυμα ελληνικά προϊόντα (γαλακτοκομικά της εταιρίας Δωδώνη, γιαούρτι Κουκάκης, μπισκότα Βιολάντα και άλλα), καθώς και της εταιρίας συσκευασίας Unipak, μέλους του γνωστού ομίλου INDEVCO, με σημαντική επενδυτική παρουσία στη χώρα μας).

- ✓ Το Γραφείο μας αποκόμισε πολύ θετικές εντυπώσεις από τη φετινή έκδοση της έκθεσης και συνέδραμε με πλήρες πληροφοριακό υλικό τους κλαδικούς φορείς και τις ελληνικές εξαγωγικές εταιρίες του κλάδου τροφίμων-ποτών, που είχαν εκδηλώσει, τους προηγούμενες μήνες, ενδιαφέρον ενημέρωσης ή πιθανότητα συμμετοχής, ενώ θα συνεχίσει να λαμβάνει μέρος σε διοργανώσεις ημερίδων και εκδηλώσεων προώθησης υπηρεσιών τουρισμού- τροφίμων- ποτών λιβανικών θεσμικών και κλαδικών φορέων.
- ✓ Το Γραφείο επικαιροποίησε έρευνα αγοράς για τον κλάδο τροφίμων και ποτών με έμφαση τον αγροτικό τομέα και τα αγροδιατροφικά προϊόντα στον Λίβανο (ΑΠ 259, 19.04.2023),, με στόχο την ανάδειξη ευκαιριών διμερούς γεωργικής συνεργασίας.
- ✓ Το Γραφείο θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη διμερή συνεργασία μεταξύ ομόλογων κλαδικών οινικών φορέων (ΕΔΟΑΟ-ΣΕΟ και INVV-Union Vinicole du Liban (Εθνικό Ινστιτούτο Αμπέλου και Οίνου-Οινολογική Ένωση Λιβάνου), με τους οποίους είναι σε συχνή επικοινωνία και θα συνεχίσει να διευκολύνει στοχευμένα την επιχειρηματική δικτύωση μεταξύ των εταιριών του κλάδου στις δύο χώρες. Στο ίδιο πνεύμα, συνδράμει την προώθηση διμερούς συνεργασίας και ανταλλαγής τεχνογνωσίας επί θεμάτων προτύπων και προδιαγραφών, που έχει κινητοποιηθεί από το 2023 μεταξύ Ελλάδος και Λιβάνου, την οποία προτείνει και για τον οινικό κλάδο.

Συμπεράσματα

Συνοψίζουμε ότι, παρά την οικονομική κρίση, που ταλανίζει τη φιλοξενούσα χώρα την τελευταία τριετία, το Γραφείο μας παρατηρεί και καταγράφει συνεχώς, την ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα του ιδιωτικού τομέα του Λιβάνου, ο οποίος επιδεικνύει άριστα αντανακλαστικά και κινείται πολύ εύστοχα, τόσο επιτοπίως όσο και στις ξένες αγορές. Μεταξύ των διαφόρων κλάδων της οικονομίας, το Γραφείο μας έχει ξεχωρίσει την φιλοξενία, τον αγροτικό τομέα, τα αγροδιατροφικά προϊόντα και τον κλάδο τροφίμων-ποτών και εστίασης εν γένει. Αξίζει να σημειωθεί ότι μεταξύ των πιο εντυπωσιακών στοιχείων που παρουσιάστηκαν στην έκθεση, είναι και το γεγονός ύπαρξης 4.500 εστιατορίων αυτή τη στιγμή στον Λίβανο, αριθμός που βαίνει αυξητικά την τελευταία διετία ενώ πριν από την κρίση έως το 2019, δραστηριοποιούνταν έως και 8.500 χώροι εστίασης!

Το Γραφείο θα συνεχίσει να υποστηρίζει την ήδη υπάρχουσα αξιόλογη παρουσία ελληνικών εταιριών τροφίμων-ποτών στη Λιβανική αγορά. Όπως έχουμε επισημάνει σε έγγραφα μας, εμβληματικά ελληνικά προϊόντα διατηρούν τη θέση τους στα λιβανικά σούπερ μάρκετ (αναφέρονται χαρακτηριστικά: Μπισκότα Παπαδοπούλου όλων των τύπων, Μέλι Αττικής, Γιαούρτια & φέτα ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, γιαούρτι Κουκάκη, Ούζο, Μαστίχα SKINOS, τυριά τύπου Kashkaval από τα ελληνικά τυροκομεία Άτλας) κ.α. Ακόμη, στόχο αποτελεί η προσέλκυση συμμετοχής περαιτέρω ελληνικών εταιριών τροφίμων – ποτών – προϊόντων γκουρμέ και/ή αγροδιατροφικών/βιολογικών *στη λιβανική αγορά, η οποία διαθέτει μικρό μεν πλην όμως απαιτητικό αγοραστικό κοινό και μία μερίδα καταναλωτών με διατροφικές προτιμήσεις πολύ υψηλής εισοδηματικής στάθμης.*

Τέλος, είναι γεγονός ότι ο Λίβανος αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο της Ελλάδος, Στόχος μας είναι, αφενός, η διαφοροποίηση των εξαγωγίμων προϊόντων της χώρας μας εδώ και, αφετέρου, η ταυτοποίηση τομέων ευρύτερης οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας, ώστε να αξιοποιηθούν πλεονεκτήματα, όπως της γεωγραφικής εγγύτητας, της κοινής σε πολλούς τομείς κουλτούρας των δυο λαών και των δυνατοτήτων, που προσφέρει ο Λίβανος, λόγω και της γεωστρατηγικής του θέσης στη Μέση Ανατολή. Συνεπώς, θα προτείναμε και πάλι ιδανικά την εξέταση της δυνατότητας

οργανωμένης συμμετοχής ελληνικών εταιριών του κλάδου, σε επίπεδο Enterprise Greece S.A. και άλλων ελληνικών κλαδικών ενώσεων (ΣΕΒΤ, ΕΔΟΑΟ, ΣΕΟ, κ.ο.κ.ε., ή μεμονωμένων συμμετοχών ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων, στην επόμενη HORECA (οι ακριβείς ημερομηνίες δεν έχουν ανακοινωθεί ακόμη), προτείνοντας, ταυτόχρονα, τη διεξαγωγή κάποιας στοχευμένης παρουσίασης ή εργαστηρίου, λαμβάνοντας υπόψη και την προτίμηση που δείχνει ο λιβανικός λαός για τις ελληνικές γεύσεις), με τη θεσμική συνεργασία του Συνδικάτου Βιομηχανιών Τροφίμων Λιβάνου ή με τους ονικούς συνδέσμους των δύο χωρών.

*Αλια Ν. Παπαναστασίου
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού*

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ **ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ**

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τις ενημερώσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-beirut@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενημέρωση, προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.